
[p1]

Goeyeghem¹ dezen 22 in Meie A. D. 1878.

Mijne achtbare Heeren van R. d. H.²

Kome te vernemen, in ulieden *Kunst- ende Letternieuws*,³ dat uw geleerde en kundige medeschrijver Adolphe Lootens eenen boek oude liedtjes gaat uitgeven en alzoo uw westvlaamsch letterwezen of *litterature* met eenen nieuwen schat, en eenen kostelijken, hope ik, belooft te verrijken.

Het zijn immers oude liedtjes te wege en

de oude liedtjes zijn de beste

zou ik zeggen, met het spreekwoord, ware het niet, dat, zoekende en snuisterende, zoo een vreemdeling al doet, ik op het spoor gekomen ben van zekere redenen die mij doen twijfelen aan den zin en de ware beteekenis van die *oude liedtjes*, bijzonderlijk als men ervan zegt dat het de beste zijn.

Zijn 't de oude *liederen* die de beste zijn, of zijn 't de oude *lieden*?

That is the question!

Ik stemme voor de *oude lieden*, van welker achtbare gilde ik, sedert langen tijd, al deel make; gij zult waarschijnlijk, jong en vlugge als gij zijt, met al uwe land- en taalgenooten, voor de *oude liederen* stemmen; en, ware 't zake dat het meeste getal stemmers gelijk haalde, de oude liederen, zouden, zonder kijf, de beste *moeten* zijn.

Ondertusschen het zijn, in zulke zaken, de goede redenen die 't gelijk wegdragen en daarom zal ik, in 't korte, de mijne voor den dag brengen.

.....

1 Fictieve plaatsnaam. De brief is geschreven door Gezelle als een mystificatie rond de fictieve figuur Gonsalvo Megliori op een fictieve plaats.

2 De locatie van de originele brief is onbekend. De brief is enkel in gepubliceerde vorm beschikbaar als lezersbrief in: *Rond den Heerd*: 13 (9 juni 1878) 28, p.219-220.

3 Rubriek in *Rond den Heerd*.

Ze zenden den schoolmeester van Goeyeghem wekelijks een leuvensch bladtje, dat *Uilenspiegel* heet en dat *recht voor de vuist is*, staat er op gedrukt.⁴ Welnu, in numero 14 van sedert Uilenspiegels geboorte het eerste jaar, te weten 't jaar 1878, staat er, op de derde bladzijde, tenden de middensplete, letterlijk aldus:

“AERTS (JAN.)

Vlaamsche dichter, geboren te Merchten, kopieerde in 1714 de *Antiquiteyten van Merchten* door Van Oesbroeck geschreven; en gaf ook een staal zijner gedichten door de volgende regelen. *Ieder*, zegt hij, *moet de levenswijze onser voorouders, hunne gebruiken en de wetten, welke sy ons achtergelaten hebben, leeren kennen. Het is noodig voegt hy er by, dat men de oude voorbeelden studeren, de menschen syn thans verre van den goeden weg gedwaeld, en de wereld wordt meer en meer slechter, hetgeen men segh is waar, de oudste liedjens syn de beste:*

Ick Joannes Aerts, binnen Merchten woenachtich,

Tot alle naercommelingen proffyt waarachtich,

Hebbe met mynder handt dit overgeseth en geschreven

Opdat een regelyck soude syn gedachtich,

Hoe dat ons voorouders plachten te leven.

Wat rechten en coustumen ons van hen syn achtergebleven.

Wat geluck en tegenspoed sy oock hebben ghehadt.

Ghelyck den Heer hun keeft gheproeft ghedreven

Oude exempelen t' aensien is goed en comptte bat.

De menschen syn nu verre van den rechten pat;

De werelt compt lancx hoe booter op 't leste.

'T is waer, dat men seyt, d'oude lieden syn de beste.

.....

4 Dit is de ondertitel.

Klauwaert.”

De klauwaert, die daar zijnen klauw onder gezet heeft, is mij onbekend, anders zou ik vragen,

Ten eersten, of waarlijk in vers 2 *waarachtig* met *aa* staat, in 't handschrift.⁵

Ten tweeden, of, vers 4, een *regelijck*, niet en moet een *iegelyck*, dat is *een ieder* zijn.⁶

Ten derden, in 't laatste vers op een naar, of *booter* niet en moet *booser*, dat is *boozer*, gelezen worden.⁷

Ten vierden, en dat vrage ik aan alle verstandige lieden, bijzonderlijk aan al de oude, die dit lezen zullen, of, ingezien den samenhang en samengang van Jan Aerts behoorlijk gelezen verzen, hij, in 1714, de *oude lieden*, *les vieilles gens*, voor de beste niet en aanzag, eerder als de *oude liederen*; bat nog, of hedendaags “*de oude liedtjes zyn de beste*,” niet en kan ofte en mag in den zelfsten Jan Aartschen zin verstaan worden?

Dan zou inderdaad uw oud vlaamsch spreekwoord nog eene bekoorlijke dobbelzinnigheid bevatten en erbij winnen.

Daar bestaan voorbeelden genoeg van misverstaan van zekere oude spreekwoorden, onder andere, hetgene ik in vele oude handschriften en boeken altijd geschreven of gedrukt gevonden hebbe:

De katten gaan te choore,

hoore ik hier te Goeyeghem altijd uitspreken als of het ware:

De katten gaan te koorde.⁸

.....

5 In de oorspronkelijke tekst staat inderdaad “waerachtich” met gebruik van de *ae* vorm die Guido Gezelle de meest oorspronkelijke vond. (zie "C. Piron, *Algemeene levensbeschryving der mannen en vrouwen van België welke zich door hunne dapperheid, vernuft, geest, wetenschappen, kunst, deugden, dwalingen of misdaden eenen naem verworven hebben*. Mechelen, 1860, Bijvoegsel p.3.).

6 In de oorspronkelijke tekst staat inderdaad “iegelyck”. (zie "C. Piron, *Algemeene levensbeschryving der mannen en vrouwen van België welke zich door hunne dapperheid, vernuft, geest, wetenschappen, kunst, deugden, dwalingen of misdaden eenen naem verworven hebben*. Mechelen, 1860, Bijvoegsel p.3.).

7 In de oorspronkelijke tekst staat inderdaad “booser”. (zie "C. Piron, *Algemeene levensbeschryving der mannen en vrouwen van België welke zich door hunne dapperheid, vernuft, geest, wetenschappen, kunst, deugden, dwalingen of misdaden eenen naem verworven hebben*. Mechelen, 1860, Bijvoegsel p.3.).

8 Vergelijk eenzelfde bedenking in een [brief van Gezelle aan Adolf Duclos van midden maart 1874](#) naar aanleiding van een verschrijving in *Rond den Heerd*: 7 (30 maart 1872) 18, p.155. Gezelle komt er ook nog op terug in *Loquela*:1 (oktober 1881) 6, p.41.

De katten en gaan immers nooit te koorde, 't en zij als men ze ophangt, moe zijnde van hunnen onverdragelijken
choor en kattermusijk.

Hunne oude liedtjes altsan en zijn voorzeker de beste niet!

Waarmede ik ulieden zeer ootmoediglijk blijf groetende,

Gonsalvo Megliori,⁹

C.S.S.ⁱ

.....

9 Fictieve briefschrijver. De brief is geschreven door Gezelle als een mystificatie rond de fictieve figuur Gonsalvo Megliori. De naam is waarschijnlijk gebaseerd op de veel gebruikte uitdrukking "salvo meliori", betekenis: onder voorbehoud van een beter.

Briefbeschrijving

Verzender	[Gezelle, Guido]
Ontvanger	[Duclos, Adolf Juliaan]
Verzendingsdatum	22/05/1878
Verzendingsplaats	Kortrijk (Kortrijk)
Annotatie	Locatie origineel onbekend: brief is enkel in gepubliceerde vorm beschikbaar; adressaat en adressant gereconstrueerd op basis van de publicatie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	Locatie origineel onbekend: brief is enkel in gepubliceerde vorm beschikbaar; adressaat en adressant gereconstrueerd op basis van de publicatie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Gepubliceerd in	Lezersbrief / door [Guido Gezelle]. - In: Rond den Heerd. - Jrg.13 (9 juni9 juni 1878) nr.28, p.219-220.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Staat	volledig
-------	----------

Bewaargegevens

Bewaarplaats	locatie origineel onbekend
ID Gezellearchief	locatie origineel onbekend
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.26979

Inhoud

Incipit	Kome te vernemen, in ulieden Kunst- ende Letternieuws,
Tekstsoort	brief

Talen

Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	22/05/1878, Kortrijk, [Guido Gezelle] aan [Adolf Juliaan Duclos]
Editeur	Koen Calis; Publicatie
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2025
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .

Citeren

Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
